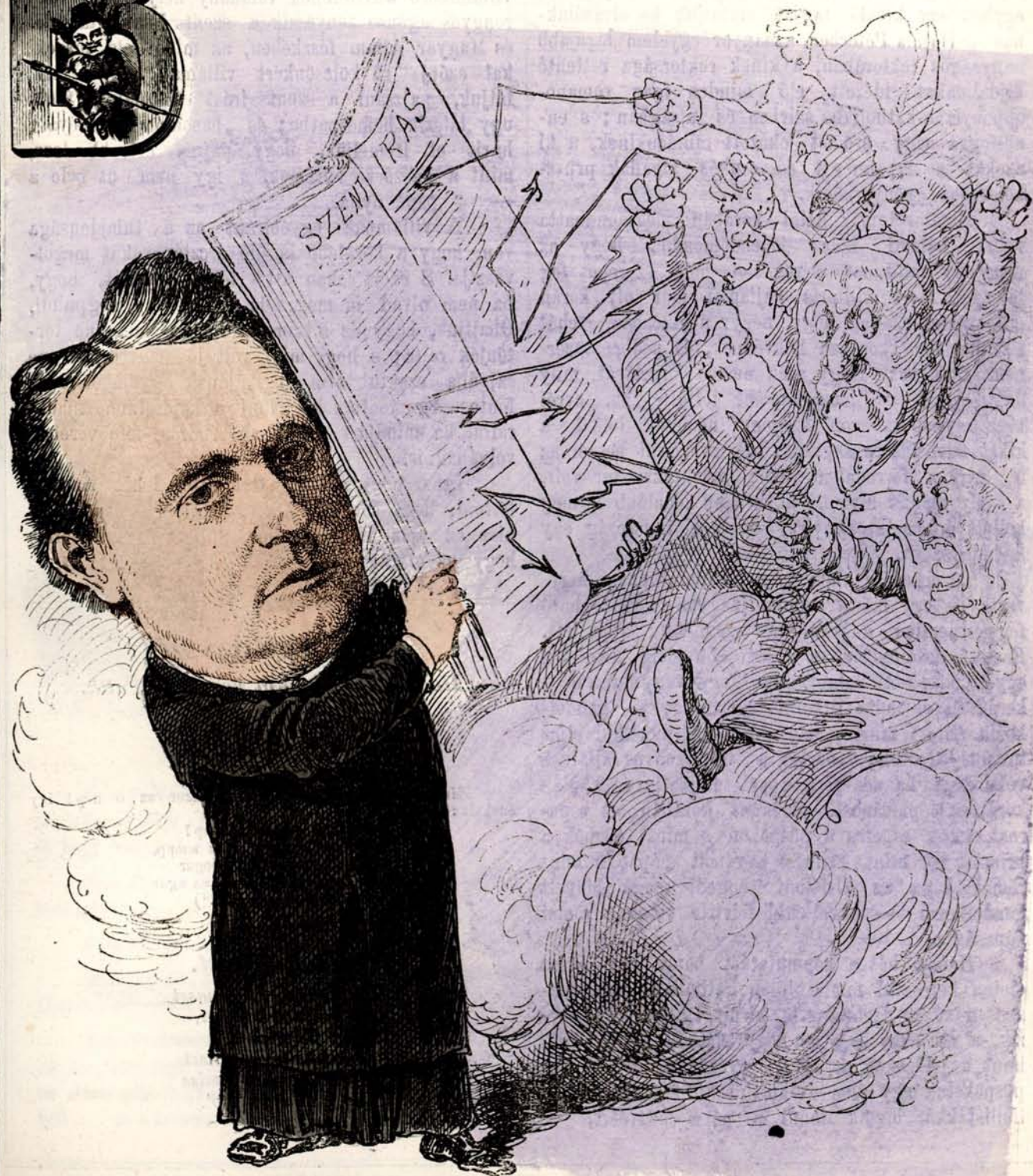

BORSSZEM JANKÓ

Hatala Péter.

Az „ecclesia militans“ a küzdő anyaszentegyház egy kiváló tagját mutatjuk be olvasóinknak — Hatala Péterben, a magyar egyetem legújabb nagyságos rektorában, a kinek rektorsága rettentő fájdalmakat idézett elő minden igaz romano-appyiano-katholikus szívből és ujságban; s ennélfogva nagy örömet okozott mindenkinek, a ki azokat a fapapucsos és csuhás atyafiak prűszkölésében gyönyörködik.

Hataláról már fiatal korában megmondhatta volna valami böles jövendőmondó, hogy az „ecclesia militans“ seregében még szerepet fog játszani. Mert militaris hajlamai már oly korán erőt vettek rajta, hogy negyvennyolczban, tehát tizenhat éves korában honvédnek, és pedig tüzérnek állott be: Hogy ezen nemes hivatását, mily ügyességgel és buzgalommal töltötte be, arról beszélhetnének azon szegény németek lelkei, a kiket üdvözülésre segített; de azonkívül beszél az is, hogy a forradalom végén már tüzmaster volt, a mely magas hivatalt akkorában legalább is meg kellett érdemelni annyira, mint mai napság egy hadnagyságot.

Tüzérkedése alatt megszokván a nagy fegyvert, — egy másik szintén nagyon messze ható fegyvernemhez, a kereszthez szegődött; pappá lett. Ezen foglalatosságában a legújabb időig nem tett egyéb nevezetes dolgot, mint hogy vagy husz éven keresztül el tudta titkolni azt, hogy — gondolkodik. Ezért minden nagyobb akadály nélkül eljutott az egyetemi tanárságra; és bizonyos kilátása volt, hogy ha addigi szerepét folytatja és káplán korában a plébánost, plébános korában az esperest, mint esperes a püspököt, s mint püspök a primást és mint primást a római pápát s mint római pápa az Uristent, engedi maga helyett gondolkozni, — okvetlenül felvitte volna a római pápaságig.

Hanem hát a képmutatást bajos egy egész életen keresztül folytatni. A katolikus kongresszuson végre Hatalára is kiszült, hogy gondolkodik, a mi nagy baj, és hogy másképp gondolkodik, mint a püspökök, a mi szörnyőség. Mert hát, ha püspökeink egy éjen át antiinfallibilistákból infallibilistákká birtak lenni a pápa kedvéért, —

mennyivel könnyebb lehet egy egyetemi professornak, egy éjjel magát püspökei véleményére átálmodni. Hatala azonban ezt nem tudta megtenni; s ezzel borzasztó háborút vont a fejére. Az új kor villámszóró Juviterének valahány helytartója, vagy rongyos agense tenyészik a szent István társulat és Magyar Állam fészkeben, az mind tele marokkal szópja rá kölcsönkért villámain. Ő, a mint látjuk, pajzsául a szent irást használja; tehát úgy látszik homeopatha; és „hasonlót hasonlóval“ hárit el. Reméljük, hogy pajzsa erősebb lesz, mint a rászórt villámok, s így nem üt bele a — — pápa nyila.

A villámnak egyébiránt az a tulajdonsága van, hogy a közelébe kerülő ércztárgyakat megolvasztja. S ezért sokan attól félték Hatalát, hogy, ha nem olvad is meg, de lassankint megpuhul. Óhajtjuk, hogy ez a szerencsétlenség meg ne történjék rajta; s hogy mint volt jó honvédtüzér ne sajnálja ezentul sem logikájának ágyujából száz fontos argumentumokat lőni a kapitolium madaraira, ha mindjárt azok csak Andrásy-féle verebek volnának is.

Igaz, hogy akkor aztán attól lehet Hatalát féltetni, hogy soha sem lesz belőle püspök. De hisz ez nem is elkerülhetlenül szükséges arra, hogy az ország nagyrabecsülje. **B. J.**

Uj közpélda szó.

Hoch Fahrt komm vor dem Fallk.

CSODABOGÁR.

Madarász József megválasztatásakor az ó nép! így énekelt:

„Jézus Mária szent József!
Nincsen ez világon annyi snepp,
Mint a mennyi a cserebogár
Futva repülsz, mint — az agár
(Ez aztán a csodabogár!)“

Heckenaszt.

Heckénaszt, Héckenaszt
Ha óvasnod kén azt,
Tógyi Tágyiaktó
A mit te kinyomatszt
S publikumnak beadszt
Meg veszné te attó.

Egy lugas Marienbadban vagy pletyka és „Kreuzbrunn”.

— Természet után. —

Frau Professor. Ah, ez a pompás lugas! Kár, hogy nincs benne tükör a Frau Comissionsrath számára, ki amott jó, hogy meglátná benne szeplőit.

Frau Doctor. Hogyan is látná meg benne, mikor ugy fősti magát! ?

Frau Kiekebusch. Fősti magát? Hisz az már mázolás!

Mind. Igaz! (Ekközben a lugasba érkezik a Frau Comissionsrath.)

Frau Professor. Ah, ah! Isten hozta! Oly régen várjuk önt, édes czukros asszonyka! Ön nélkül nem is tökéletes a társaság, nem is . . . nem is . . . bocsánat, futnom kell . . . az a krenzbrunn! . . . (el.)

Frau Comissionsrath. Nevetséges egy asszony, szegény! Nemde ?

Frau Doctor
Frau Kiekebusch (egyszerre.) De mennyire!

Frau Comissionsrath. S még azzal a vén, zörgő cseréphanagájával akar énekelni az árvizkárosultak javára!

Frau Kiekebusch. Javára? Inkább két árvizet mint kiállhatatlan pávahangját hallani! Különb, nevetséges tulajdonságait apró szenvedhetlenségeit leszámítva kedves asszony. (A visszaérkező Frau Professorhoz.) Épen önt dicsérjük, szép hangját, jó szívet kedves modo . . . dorát . . . pardon mesdames . . . a kreuzbrunn . . . (el.)

Frau Comissionsrath. Jó asszony, csak annyira ne játszaná a fiatal és naivat. Pedig olyan a nyelve, mint a borotva s kissé irigy is.

Frau Doctor. Pedig, pedig . . .

Mind. No, no! (Összedugják fejüket.)

Frau Doctor (titokzatosan.) Tegnap a „Moorlager“ felé láttam menni Meyer ur karján. Kérem! A „Moorlager“ felé! Hisz arra senki sem jár. Ki sétál a „Moorlager“ felé. Sétált már arra Frau Doctor? Ugy-e nem! S ön sem Frau Professor! Különben, nem akarok a becsületében gá . . . gágá . . . gázolni . . . zolni . . . entschuldigen, a kreuzbrunn . . . (kiszalad.)

Frau Kiekebusch. Voltaképp miért is jött Marienbadba ez a Frau Doctor?

Frau Professor. A számból veszi ki a kérdést. Csakugyan! Hiszen janz nettes Frauchen! . . . de az a folytonos dicsekedés férje szerelmével . . . mintha más nőt nem szeretne férje . . . és . . . és . . .

Mind. No, no! (Összedugják fejüket.)

Frau Professor. A bukétokat nem a férj küldi!

Mind. Neeem?! Hát ugyan ki?

Frau Professor. Hát a — báró! Igen! Véletlenül jöttem rá, mikor . . . kor . . . korog . . . megint . . . mindjárt visszajövök. Az a kreuzbrunn! . . . (kirohan s így a szép mulatság előkezdődik mindaddig ameddig telik időből, pletykából és kreuzbrunnból.)

Választásnál.

Tapolczai baloldali. Tudtam én, hogy megbukunk, mert az a Czigány (főkortes) nagyon rossz hegedült.

Tapolczai jobboldali. Meg aztán bizony gonoszul szolt még ám az a Hegedü(s) is.

Szép nyári lakás.

Alulírott tökepénzes az e hó 12-én bekövetkező világ vége miatt vidékre költözvén, három szobából, előszobából stb. álló svábhegyi nyári lakását a nyár végeig igen jutányos áron a legtöbbet ígérőnek átadja.

Jó az üstökös vagy a világ vége.

Augusztus 12-én 1872-ben.

Jelenetek az elmulás előtt.

MŰSOR.

1) Déli 12 órakor. Nagy földrengés, az emberek mind tótágast állnak. Az üstökös száz darab lóvonatu vasuti kocsin cipelteti magát és farkát csóválja, mely az egész földet remegésbe hozza.

2) Délután 1 óra. Jókai „Üstökös“-e és „Árva Miska“ a nagy üstökös üdvözlétére sietnek, hogy kegyelmet kapjanak. Kein pardonne: agyonlapittatnak. A megsomorodott előfizetők könyei nedvesítik az izzó földet; némelyek a búfeledése okából megfürdenek saját könyeikben.

3) Délután 2 óra. A különféle templomokban minden tizenhét éves ifjú és tizenöt éves hajadon házasságra kel. A reáliskolákból és gymnáziumból több mint ezer vállalkozó halandó lép Hymen lobogója alá. Mindenik szemében nemes tűz lobog.

4) Délután 2½ óra. A soroksári asszonyok minden lisztjüket kenyérré sítve a Dunapartra jönek és a máglyává alakított kenyérdarabok tetején készülődnek hozzá a nagy momentumhoz.

5) Délután 3 óra. Tógyityitágyit a vágóhídról elszabadult hősök királylány kiáltják ki, mit megtisztelt nyájas mosolylyal fogad és hálás elismerésül három tucsat jobb oldalt feldőf. Általános böngés.

6) Délután 5 órakor. Az üstökös farka megmozdul s egy bizonyos majom összekötött farka ijedtében ismét széttörök. Nagy rémület. Öt darab szélbali csizmadia dupla szurkos fonállal varrja össze ismét a végzetes jószágot. A majom örömeiben bukfenckeket vet és szidja a kormányt.

7) Délután 5½ órakor. Lonkay páter asszekuráltatja a házát a miskolci kiházásító egyletnél. Eördög az üstököstől való remegésben elviszi saját magát, az elköltött pénzt pedig visszahozza a pénztárba. Lonkay a szabadkőművesek első páholyának főnökévé lesz, mire Toldy Pista az utolsó perczben bűneit megbánva kapuczinus barátnak áll be.

8) Délután 5¾ órakor. A lejárt váltók prolóngáltatnak. új kölcsönök vétetnek fel ezeres kamatra; a határidő a világ elmulta után való napok elsejére tüzetik ki. Száz bankók névjegyek helyett használtatnak.

9) Délután 6 órakor. A mulatóhelyek mind megtelnek. A margit-szigeti hajók minden öt perczben közlekednek; minden jegy ingyenjegynek kiáltatik ki. A császárfürdőben, zugligetben, városligetben nagy táncmulatságok rendeztetnek, hol minden ember kivétel nélkül fogja táncolni a kankánt.

10) Este 7 órakor általános csoportosulás a Gellért-hegy felé, honnan legszebb a kilátás és az Üstökös manipulációja minden nagyobb veszedelem nélkül megtekinthető. A csillagok sűrű hullása ellen új csillag-ernyők (ad

notam napernyők) készítvék, melyekről a fényes csillagok a Dunába hőmpölyögnek. Nagy népünnep. Jajics minden bora csapra veretik; a pezsgős palaczkok puffognak, örül mindenki, ha haldokló felebarátjának szolgálhat. A drabantok még az idegen angolokat sem kísérik be.

11) Este 8 óra. Diszeloadás a nemzeti színházban. A primadonnának és első rangu művészek kibékülnek egymással és az igazgatóval. Lehmann gyönyörű képben megörökíti az érzékeny jelenetet.

12) Közvetlen az összeütközés előtt. Roppant zuhanás, tizenkét cserepező egyszerre hull le a ház fedéléről, a villám tizenöt házba egyszerre becsap és a tüzoltók égni hagyják a házat. A józsef éri József-szobor összeesik, Patay Estánt az óriási kulacs agyonnyomja, a lánchíd összeolvad s más kisebb-nagyobb szerencsétlenségek következnek, mit az ujdonszok fognak megírni három krajezárral soronkint e hó 13-án reggelre. Boldog aki elolvashatja, mert az körülbelől megmarad és élni fog. Éljenek a világ végét túlélők!

Nemzeti színház.

Nagy egyveleg mindenféle operából kihagyások nélkül.

Rendkívüli előadás.

Augusztus 10-én.

Juczi kisasszonynak, a színház első cziczájának és Meece Gida urnak, a szerződötett első kecskének felléptével.

Figyelmeztetés.

Alulírott jelentvén, hogy a szünidő után való időny megkezdődött, mindazokat, kik Macsvánszky herczegnő rendkívül bájos hangját nem hallottak, a rendkívül érdekes és élvezetes előadásra figyelmezteti.

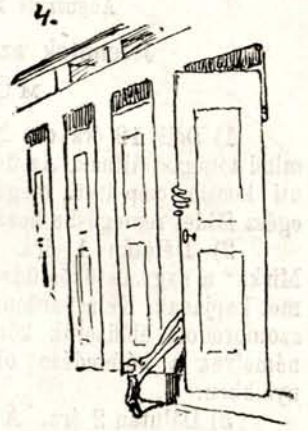
B. Orczy B. megbízásából
Csepregi.

Az első és második felvonás közti szerezadót Juczi k. a. privát szivességéből énekl.

Helyárak: Rendesek.

* Ellinger, Hajós rekedt, Pauliné, Pauli vendégszerepelnek, Stoll utazik, Lendvay és Feleki-pár szünetel, Balázné külföldön énekel, továbbá a szokatlan időjárás folytán az egész személyzet a „népség és katonaság“-ig berekedvén, csak a fennevezett két rendkívüli tagnak jutott a szerencse magát a szünidő után bemutathatni.

A hideg fürdő.

A hideg fürdő.

Készületek a világ végének alkalmatosságára

augusztus 12-én.

Reggel 5 órakor nagy népgyűlés lesz a vérmezőn, hol az üstökös megengesztelése végett az „Üstökös“ fog engesztelő áldozatul bemutatni, sárkány alakjában égnek bocsáttatván. (Ha netalántán szárnyalási képesség hiánya folytán fölemelkedni nem tudna, vízbe fog fojtatni; ha pedig, a víz sajátlagos eleme lévén, ebben meg nem fuladna, meg fog égettetni; ha végre, szalmája nedves lévén, meg nem akarna gyuladni, agyon fog ültetni Tuskó Kálmánnal.)

Ha az üstökös ez által meg nem kérlelhető, úgy kiki elkészül a halálra. Minthogy heves esőzés és árvíz fog beállni, kiki uszónadrágjába öltözzék és esernyőt vegyen magához. Az egyuttal kiűtő világtűzre való tekintettel az önkénytes és városi tűzoltó testületek összes pakkjokkal ki fognak rukkolni.

A szembeöltő pontokon, ugymint: a dunaparton s a budai hegyeken, a t. cz. közönség kényelmére számozott ülő és számozatlan állóhelyek lesznek elkészítve, melyekre már most elfogadtatnak az előjegyzések. Ezen intézkedés tiszta jövedelme felerészben a pesti népszínházra, másik felében pedig a világvége után fönmaradandó árvák segélyezésére fog fordíttatni.

A házak tetejére s fákra való fölmászás szigoruan tiltatik nehogy onnan valaki leesvén, kárt szenvedhessen. A váczinton, országuton s az egész belvárosban a kocsiközlekedés meg lesz szüntetve az elgázlások elkerülése végett. Egyuttal kiki figyelmeztetik, hogy ablakait jól bezárja, mert a világ végével járó forgó szél azokat könnyen letéphetné, mi áttalaz alatt mozgó nép közül némelyek megsérülhetnének.

Egyáltalán a közbiztosságot veszélyeztető mindenféle cselekmény szigoruan tiltatik, nehogy a világ vége tán még valami sajnos szerencsétlenséggel is járjon.

Az üstökös által megégők számára ugyanezért minden köztéren vízzel telt nagy kádak lesznek földálitva, melyekbe minden égő ember, ki a kapitányságnál engedélyt szerez magának, beugorhatik. Hasonlóképp a mentőcsalnokok is el lesznek oldva s egész nap készen fognak tartatni, hogy a fuladozókat idejekorán meg lehessen menteni.

Minthogy a világ vége igen érdekes és új tüemény, melynek párja eddigelé Budapesten még nem észleltetett, minden budapesti lakos ezennel nyilvánosan kéretik és felszólíttatik, hogy mihelyt meghalt, azonnal sziveskedjék a pestváros statisztikai hivatalba fáradni és Körösi József urnak bejelenteni, vajjon dögleletes gőzök által fulad-e meg, vagy vízben, avagy tán tűzben lette-e halálát, mert csak ilyen autentikus adatok lelkiismeretes gyűjtése és összeállítása által lehet tudományos hasznót húzni a világ végéből.

Végre kiki fölszólíttatik, hogy hátralékban levő állami és községi adóját annál inkább siessen még a világ vége előtt a városi adóhivatalban Hoffmann Sán-

dor urnál lefizetni, minthogy a világ vége után pénzek ott semmi szín alatt elfogadtatni többé nem fognak s az illetők mint az állam és város szándékos megrövidítői lesznek kénytelenek a más világon megjelenni.

APRÓ HIREK.

A kigyóutca és városháztér sarkán levő magas járdáról egy életunt fiatal ember leugrott és azután szérnyet halt Stein Náthán örül és örvendez, hogy az öngyilkosok végre valahára a leugrásra már alkalmasabb helyet találtak házánál.

* * *

Dr. Miller et comp. folyamodott Pest városához, hogy engedessék meg neki egy bank felállítását, mely által Pest városa rögtön ama szerencsés helyzetbe jutna, hogy milliók állanának rendelkezése alatt és minden csinált és csinálendő adósságát kifizethetné. E banknak folyamodó szerint bűvös hatása van, minthogy minden belékerült új krajczár mint körmöczi arany kerül ki belőle. A folyamodó nagyszerű találmányaért egyéb jutalmat nem kíván, mint maga és társai számára ingyen lakást a Lipót — mezőn.

* * *

Szigligeti Ede most irván meg századik darabját, tisztelőinek megígérte, hogy ezután még szorgalmasabban fog dolgozni és reggeli előtt egy hat felvonásos tragédiát, fekete kávé után egy száz aranyos népszínművet s vacsora után több apró cseprő vigjátékot fog megírni.

* * *

A „Hon“ írja: Vettük a baloldali „Obsitos“ czimű legujabb élezcslap előfizetési felhívását s ha ezután itélhetünk nagyon kevés humor fog lenni a lapban. Őszintén bevalljuk, bár a lap baloldali, nem ohajtjuk megjelenését, mert elég e nemben (t. i. a humortalan baloldali lapokból) a meglevők száma. — Nem es őszinteség!

Figyelmeztetés.

A község megrémült lakosai figyelmeztetnek, hogy augusztus 12-én egész napra a mezőkre vonuljanak ki, nehogy a világ vége lakásaikon találja és az összeomló falak agyonzuzzák. A fűvet azonban lelegelni szorosán tiltatik.

Pülisi előljáróság.

Xántus János érdemjelei.

Xántus János hazánkfia a siami királytól az imént kapta meg a fehér elefánt érdemrendjét életnagyságban, melyet úgy kell viselni, hogy . . . ráül az ember, mert nincs a világnak olyan gomblyuka, melybe beleférjen.

Hasonlóképp biztos forrásból halljuk, hogy a japáni tajkon ő fölsége Xántus János hazánkfiát a kelet-ázsiai sustorgó istennyila arany gatyamadzagával készül fölruházni, mely anyival jobb a fehér elefántrendnél, mert nem eszik semmit míg a fehér elefántrend naponként 50 font rizkását kíván meg.

Az anami uralkodó ő fölsége meg, e szép példákön okulva, föntisztelt hazánkfiának az ezüst békacomb kurotyoló kis keresztjét fogja legkegyelmesebben adományozni, melyet az átfurt fülczimpában szokás viselni.

A kochinchinai mezitelen fejedelemtől Xántus János hazánkfia a kokinkinézer államszekér leghátsó saraglyájának elsőrendű srófját fogja megkapni kitüntetés gyanánt s hozzá az ott szokásos sáska-nyaklánczot, mely csupa sáskából van füzve s az aranygyapjas láncz módjára viseltetik. A minden kinézerek császárja végre Xántus János hazánkfiát a mennybeli arany elefántborju farka csimbókja szerint czimzett vitézi lovagrend békés szolgálatokért járó 14-dik rendű középkeresztjének 3-dik alosztályu csillaga egyik sugarával fogja kitüntetni, mely két részre osztva a bajusz két felén lelőgva szokott viseltetni.‡

Gratulálunk Xántus János hazánkfiának e ritka kitüntetésekért.

Ártatlan beszélgetések.

Kurta. Hát csakugyan vége lesz már a világnak?
Fejes. Magam is úgy hiszem, mert már csodák történnek.

Kurta. Hogy — hogy?

Fejes. Nem olvasta-e kigyelmed, hogy Están bácsi margitszigeti gyógyvizet iszik.

*

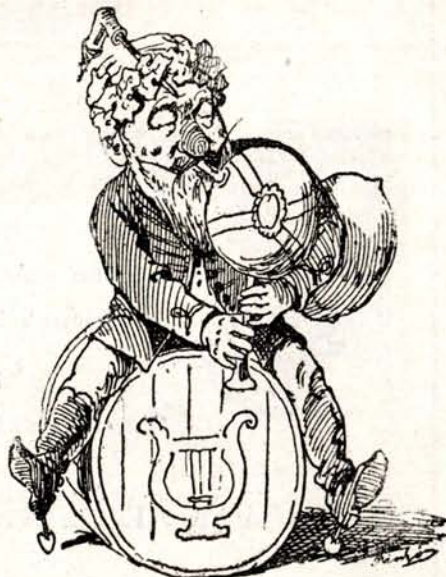
Kurta. Vajjon ki mest a legtüzesebb képviselő?

Fejes. Hát ki más mint Gullner Gyula!

Kurta. Már miért?

Fejes. Mert annak a tüzetől Abonyban még a szavazó láda is meggyuladt.

Están bácsi dalaiból.

Tapsonyi szent kuthoz
A bolond nép futkoz,
Kulacsom, szent kutam
Hozzad vezet utam!

A kutban Márja kép,
Hadd bámulja a nép!
Az én jó kutamban
Hejh! szebb káprázat van.

Betömték a kutat
A nép h'jába kutat;
De az én kulacsom,
Itt van oldalamon.

A szerkesztő postája.

Nyiregyházára. Ha jó lesz, felhasználjuk. Előre mit sem ígérünk. **Sz. Váralján.** Rigónak. Sokkal kisebb pont az a jó ur, hogy sem oly hosszú történetet megérdemelne. Ki is vár egy vidéki baloldali pártvezértől többet, mint hogy okos ne legyen s a kormányt, jobb oldalt szidja? — **K. Böcskő. St. G** — „Csak a lakodalomról ne beszélj.“ Önre is jobb ha a verséről, mely tele van szellemtelenséggel és undoksággal, nem beszélünk Sajnáljuk, hogy öröme nem válhatunk.“ — **A nagy-kőrösi balpárt vezéréhez.** „A milyen a párt. olyanok a vezérei. — **Patay bácsi utódja.** Figyelemmel kísérjük. Örvidenénk, ha beválnék. R. . . ó uram „ország brügósa“-nak az „ország gombóca“ mellé. — **Székes Fehérvár. P. O.** „József Estánhoz.“ Meglátszik rajta, hogy hirtelen termett mint a gomba. Elég keserű, de kissé éretlen. — **A titkos szavazás.** Talán rákerül a sor. — **Thellának** Sem szalma sem széna. Az egyik félig használható, a „két kek bakoknál“ való jelenet el van nyujva, melyet már igen bajos „takarosra“-ra „czirogatni.“

Előfizetési felhívás!

A

BORSSZEM JANKÓ

másfél iven,

minden számában színezett torz - arczképpel,

számos tréfás rajzzal és humorisztikus szöveggel

megjelenő

H E T I L A P.

Szerkeszti: CSICSERI BORS.

Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre frt. 1.50.

e félre a tréfával. Legyünk komolyak.

A Borsszem Jankónak, fájdalom! csak 500,000 az előfizetője.

Elég siralmas, ha ez elsőrendű európai közlöny, mely a magyar világnyeiven van írva, ily csekély számú előfizetővel kénytelen tengődni, mintha csak holmi „Times” vagy „Newyork-Herald” volna.

Pedig te, óh magyar, a szappanyfogyasztó nagyhatalmak sorában kívánsz méltó helyet foglalni. S van-é nálam szappanyabb szappany?

Én szapulom a hitványságot, én mosom a szennyest. Csak úgy tájékoznak tőle.

És azonkívül sulykolok. És letéglázoma gögöt. És vasalom simára szikrázó aczéloommal a bűt és gond redőit.

És gyönyörködtetek a humor szappany-buborékaival.

Én, szent Rabelais ugye! soha más lapot nem járatnék a Borsszem Jankónál!

De ezt ép oly kevéssé tehetem, mintahogy önmagamot ölelhetem meg.

Boldog te, a ki magadhoz ölelhetsz.

Maradok irigyed,

Borsszem Jankó.

K i a d j a:

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek

Pesten.